

**CENTER ZA SOCIALNO DELO
RADLJE OB DRAVI**

Mariborska cesta 7
2360 Radlje ob Dravi

**☎ 02 88 79730
FAX: 02 88 79740**

ŠT.: 410-0003/2015
DNE: 16.02.2015

POROČILO O DELU CENTRA ZA SOCIALNO DELO RADLJE OB DRAVI ZA LETO 2014

Februar 2015, Radlje ob Dravi

KAZALO

1. KRATKA PREDSTAVITEV CSD.....	3
2. DENARNE DAJATVE IN SUBVENCije.....	7
2.1. DENARNE SOCIALNE POMOČI.....	9
2.2. VARSTVENI DODATEK.....	14
2.3. DRŽAVNE ŠTIPENDIJE IN OTROŠKI DODATEK.....	16
2.4. SUBVENCije IN ZNIŽANA PLAČILA	17
2.5. PRAVICE PO ZAKONU O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH.....	20
3. VARSTVO ODRASLIH.....	24
4. SVETOVANJE OSEBAM S TEŽAVAMI, VARSTVO DRUŽINE	27
5. SOCIALNA PREVENTIVA	36
6. JAVNA SLUŽBA POMOČ DRUŽINI NA DOMU	44

1. KRATKA PREDSTAVITEV CSD

Center za socialno delo Radlje ob Dravi je bil ustanovljen na podlagi 49. člena Zakona o socialnem varstvu za izvajanje javnih pooblastil s področja socialnega varstva ter izvajanje javne službe, ki na področju socialnega varstva obsega socialno preventivo, prvo socialno pomoč, osebno pomoč, pomoč družini za dom in pomoč družini na domu, katere naročnica je občina.

Naloga s področja javnih pooblastil določajo: Zakon o socialnem varstvu, Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, Zakon o kazenskem postopku, Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakon o štipendiranju, Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Zakon o socialno varstvenih prejemkih in v manjši meri še drugi zakoni (okoli 50 zakonov).

Pri našem delu smo delali v skladu z načeli za izvajanje sistema socialnega varstva.

Ta načela so:

- zagotavljati vsakomur socialno varnost in človeško dostojanstvo,
- razvijati socialno pravičnost in solidarnost,
- upoštevati različnosti in drugačnosti,
- preprečevati revščino in socialno izključenost,
- krepiti odgovornost posameznika za zagotavljanje lastne socialne varnosti in socialne varnosti njegovih družinskih članov.

Vodilo pri našem delu je bilo predvsem, da zagotovimo na vseh ravneh enak dostop in enake možnosti za vse. Pri tem je pomembno, da je vključitev prostovoljna, da ima vsak pravico do proste izbire in individualne obravnave.

Posamezniki in družine imajo ob ustreznih informacijah možnost, da prosto izbirajo tako izvajalca kot vrsto pomoči, vendar je žal ta izbira v našem okolju še vedno šibka, saj ni na voljo ustreznih izvajalcev, zato je potrebno tudi v prihodnjem letu delati na tem cilju, v povezavi s ciljem, ki predvideva razvoj pluralnosti izvajalcev.

Na našem centru smo kot tudi prejšnje leto sledili načelu oblikovanja novih pristopov za obvladovanje socialnih stisk. Vse zaposlene delavke si morajo prizadevati za stalno strokovno izpopolnjevanje in uporabljati nove pristope pri svojem delu, zato smo na CSD sledili tudi

določilom KP za dejavnost zdravstva in socialnega varstva ter skrbeli za permanentno izobraževanje naših delavcev.

Pri strokovnem delu smo se usmerili na:

1. Ugotavljanje potreb uporabnika in uveljavljanje individualnih načrtov reševanja socialne stiske in težave

Na podlagi stroke socialnega dela so strokovne delavke pripravljale individualne načrte reševanja stisk in težav, pri katerega sestavi je sodeloval tudi uporabnik storitve. Vse strokovne delavke morajo dosledno v vseh zadevah, razen v enostavnih upravnih in enostavnih prvih socialnih pomočeh, izdelati pisni načrt, ki ga podpiše tudi uporabnik, in ga vložiti v dosje.

V kompleksnejših zadevah, kjer narava problema to omogoča, smo oblikovali individualne projektne skupine, v katero je vključen uporabnik in ključni izvajalci ter skupaj z njim načrtovati pomoč in predvideti možne rešitve in evalvacijo.

2. Predstavitve vseh možnih rešitev in drugih mrež izvajalcev

V skladu s Pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev je pri prvi socialni pomoči strokovna delavka predstavila vse možne strokovne rešitve in mrežo drugih izvajalcev za problem, ki ga je uporabnik izpostavil. Uporabniku je prepuščena izbira, zato mora biti opremljen z dovolj informacijami, da se lahko odloči.

3. Opolnomočenje in usposabljanje za čimbolj neodvisne oblike življenja

Uporabnike smo usposabljali za odgovorno sprejemanje odločitev o njihovem življenju - največji poudarek je bil na prvi socialni pomoči, ki mora biti izvedena strokovno po metodah systemskega socialnega dela, saj je potrebno uporabnika opremiti z informacijami o možnih izvajalcih pomoči, o vrstah pomoči in možnih posledicah. Težišče osebne pomoči in pomoči družini za dom je na dodajanju moči in usposobitvi uporabnikov za neodvisno skladno življenje. Pomoč na domu je sicer neposredna pomoč, vendar gre za podporo bivanju v domačem neodvisnem okolju. Podobno je pri večini javnih pooblastil. Uporabnike naj bi opremili za neodvisno življenje in jim pomagali, da neuspešne in destruktivne vzorce ravnanj preokvirirajo v pozitivne ter iščejo pomoč in sodelovanje.

4. Vzpostavljanje metode podpore namesto nudenja pomoč

Za izvajanje tega načela je ključna prva socialna pomoč – uporabnik je bil seznanjen, da bo deležen podpore pri aktivnem iskanju poti iz težav, nihče ne more rešiti njegovega problema

namesto njega, prav tako je to načelo vključeno v vse druge storitve, ki jih strokovni delavci izvajajo profesionalno.

5. Seznanjanje uporabnika z njegovimi pravicami ter z načini, kako lahko te pravice uveljavljajo

Upoštevač navedeno načelo so vse strokovne delavke vsakemu uporabniku predstavile vse možne strokovne rešitve, pravice in načine uveljavljanja teh pravic, pri kompleksnejših obravnavah pa smo se poslužili multidisciplinarnih obravnav ter supervizije strokovnega dela.

6. Multidisciplinarne obravnave zahtevnejših stisk in težav ter supervizija strokovnega dela

Na področju obravnav kaznivih dejanj, ki so bila storjena na škodo otrok, smo z delom multiprofesionalnega kriznega tima bistveno posegli v kakovost izvajanih storitev ter s tem dosegli hitrejšo in boljše rehabilitacijo oškodovancev.

Storitve in javna pooblastila smo izvajali na sedežu našega zavoda v Radljah ob Dravi, Mariborska cesta 7, storitve pomoči družini na domu pa pri uporabnikih doma.

Storitve in javna pooblastila so izvajale delavke z naslednjo izobrazbo in nazivi:

- 1 direktorica, univ. diplomirana socialna delavka, samostojna svetovalka,
- 4 univ. diplomirane socialne delavke (ena samostojna svetovalka in ena višja svetovalka),
- 1 diplomirana socialna delavka,
- 1 univ. dipl. pravica (na starševskem dopustu),
- 1 univ. dipl. socialna pedagoginja,
- 1 upravna organizatorka,
- 1 upravni tehnik,
- 1 poslovni sekretar,
- 1 univ. dipl. prof. slovenščine in sociologije,
- 1 univ. dipl. prof. slovenščine in sociologije- pripravnica do 31.08.2014,
- 7 izvajalk socialne oskrbe na domu z izobrazbo od I-V. stopnje,
- 1 univ. dipl. socialna delavka - informator, financiran iz ESS,
- 2 delavki, zaposleni preko javnih del.

Iz državnega proračuna na osnovi Pogodbe o financiranju nalog in delovanju CSD v letu 2014 je bilo financiranih 10,66 zaposlenih. Dve zaposleni (pripravnica in informator) sta bili financirani iz EU sredstev, 6,84 zaposlenih pa financiranih v okviru pomoč družini na domu (5,30 zaposlenih je bilo financiranih iz proračuna občin, 1,54 zaposlenih pa iz nejavnih sredstev za opravljanje javne službe).

Finančno poslovanje imamo urejeno preko finančnega servisa.

Po posameznih referatih so bile opravljene naslednje storitve in postopki:

2. DENARNE DAJATVE IN SUBVENCIJE

Da bi se približali korak bliže k pravičnejši porazdelitvi denarnih prejemkov, je bil letu 2010 sprejet v Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1 in 99/13).

Cilj tega zakona je oblikovanje pravičnejše in bolj dolgoročno vzdržne socialne države. Namen tega sistema socialnih transferjev je, da dobijo pomoč tisti, ki so je res potrebni, ter da se preprečijo pogosta izkoriščanja in zlorabe sistema. Tako se pravice obravnavajo na enem mestu, in sicer: otroški dodatek, denarne socialne pomoči, varstveni dodatek, državna pokojnina ter subvencije in znižana plačila (znižano plačilo vrtca, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosila za učence, oprostitev plačila socialno varstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev ter pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje). **Od 01. 01. 2014 dalje sta se v našo pristojnost prenesli iz ZZS pogrebna (izredna denarna socialna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba) in posmrtnina (enkratna izredna denarna socialna pomoč po smrti družinskega člana).** Še dodatno se nam je povečal obseg dela v septembru 2014 zaradi spremembe zakonodaje pri upoštevanju sprememb periodičnih dohodkov. Namreč od 01. 09. 2014 dalje lahko oziroma so vlagatelji dolžni v roku 8 dni sporočiti spremembe, ki nastanejo v njihovi družini, na področju periodičnih dohodkov (sprememba statusa - prehod na delo s krajšim delovnim časom, iz plače na pokojnino, iz plače na nadomestilo ZRSZ, ipd.).

Čeprav Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakon o socialno varstvenih prejemkih izvajamo že od 01. 01. 2012 dalje, smo se tudi v letu 2014 spoprijemali z mnogimi težavami, ki so bile posledice večkratnih medletnih sprememb zakonodaje (ZUPJS-C):

- računalniški sistem ISCS2 je zaradi nadgradnje večkrat delal upočasnjeno, kar nam je dodatno otežkočalo delo, še posebej v času mesečnih obdelav podatkov;
- mnogi telefonski klici in vprašanja občanov, kjer je bilo potrebno tolmačiti izdane odločbe o posameznih pravicah glede na nenehne spremembe;
- število vlog se je ob spremembi zakonodaje občutno povečalo, kadrovskih okrepitev ni, kar posledično pomeni velika preobremenjenost strokovnih delavcev in nenehni pritiski s strani uporabnikov zaradi zamud pri izdajanju odločb.

Kljub navedenim težavam smo se trudili in angažirali, da bi v čim krajšem času odločili o posameznih pravicah uporabnikov ter jim nudili vse potrebne informacije, ki so jih potrebovali.

2.1. DENARNE SOCIALNE POMOČI

Ena od pravic, ki jih lahko ljudje pri nas uveljavljajo, je denarna socialna pomoč, ki je namenjena tistim osebam, ki si ne morejo zagotoviti preživetja sami z delom, s pravicami iz dela ali zavarovanja, z dohodki iz premoženja in iz drugih virov oziroma z nadomestili ali prejemki po drugih predpisih ali s pomočjo tistih, ki so ga dolžni preživljati. Gre za situacijo, ko se človek znajde v stiski zaradi razlogov, na katere sam ni mogel vplivati. Denarna socialna pomoč je začasna značaja, saj je njen namen, da bi si posamezniki in družine ob tej pomoči iskali rešitev oziroma izhod iz situacije, v kateri so se znašli. Kdor uveljavlja pravico do denarne socialne pomoči prvič, se ta pravica odobri za tri mesece, vse naslednje pa maksimalno 6 mesecev. Število prejemnikov do denarne socialne pomoči se je od leta 2012 dalje nekoliko zmanjšalo zaradi določil Zakona o dedovanju, ki govori, da se država po prejemnikovi smrti priglasi v postopek dedovanja in uveljavlja pravico do vračila denarne socialne pomoči, ki jo je pokojnik v času življenja prejemal. Tako postane ta prejemek breme dedičev v zapuščinskem postopku, razen seveda, če bi to vračilo povzročilo socialno in finančno stisko pri dedičih. V teh primerih lahko država umakne svoj zahtevek po vračilu teh prejemkov.

S spremembo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Spremembe Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki sta stopila v veljavo s 01. 01. 2014, so tudi na tem področju nastale spremembe. In sicer izredne denarne socialne pomoči od 01. 01. 2014 ne gredo več v omejitev v dedovanju. Tako se je število vlog za dodelitev izredne denarne socialne pomoči povečalo. Še vedno je kljub informiranju in opozarjanju strank, da je potrebno v 45 dneh od prejema izredne denarne socialne pomoči dostaviti dokazila o namenski porabi, prihajalo do primerov, ko tega niso dostavili pravočasno in tako v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakonom o socialnovarstvenih prejemkih 14 mesecev od prejema izredne denarne socialne pomoči niso bili upravičeni do izredne denarne socialne pomoči.

Denarne socialne pomoči po spremembi zakonodaje do obdobja prejemanja le-te 12 mesecev ne bodo vključene v omejitev v dedovanju, za preostali delež pa bo država uveljavljala vračilo prejete pomoči le do višine 2/3 prejete denarne socialne pomoči.

Vlagatelj za denarno socialno pomoč, ki je lastnik stanovanja ali stanovanjske hiše, v kateri živi, in je v zadnjih **24 mesecih** več kot **osemnajstkrat** prejel denarno socialno pomoč, je (pod pogoji, ki se nanašajo na velikost in vrednost njegove nepremičnine) upravičen do denarne socialne pomoči le, če dovoli **vpis prepovedi odtujitve** (prodaje, prepisa ...) in

obremenitve svoje nepremičnine v zemljiški knjigi v korist Republike Slovenije, ki zagotavlja sredstva.

Nekateri upravičenci so k denarni socialni pomoči uveljavili tudi dodatek za pomoč in postrežbo. Prav tako je nekaj oseb na podlagi izvedenskega mnenja invalidske komisije pri ZPIZ-u uveljavilo trajno denarno socialno pomoč.

Prav tako smo zaradi spremembe zakonodaje od 01. 01. 2014 dobili med nove naloge odločanje o dveh pravicah, o katerih je do 31. 12. 2013 odločal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in je bila pravica pogojena z zavarovalno podlago umrle osebe. Po spremembi zakona sta pravici pogojeni s cenzusom osebe, ki uveljavlja ti dve pravici. Govorimo torej o pravici do pogrebnine (**izredna denarna socialna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba**) in posmrtnine (**enkratna izredna denarna socialna pomoč po smrti družinskega člana**), ki sta novi obliki izredne denarne socialne pomoči. **Posmrtnina** je pravica, namenjena finančni pomoči svojcem umrlega, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, in sicer z enkratnim nakazilom v višini **269,20 evrov**. **Pogrebina** je namenjena finančni pomoči pri kritju stroškov pogreba. Pogrebina kot pomoč pri kritju stroškov pogreba znaša v višini dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka **538,40 evrov**.

Upravičenci so osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: je **državljan Republike Slovenije**, ki ima stalno prebivališče v Sloveniji ali tujec, ki ima **dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji in stalno prebivališče** v Sloveniji.

Posebni pogoji za uveljavljanje posmrtnine so: pravico **uveljavlja vlagatelj**, ki je **družinski član pokojne osebe** (zakonec oziroma oseba, s katero je umrli živel v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti, otroci in pastorki, starši oziroma oseba, s katero eden izmed staršev živi v zakonski zvezi ali v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti), **vlagatelj** je na dan smrti pokojnika **upravičen do denarne socialne pomoči ali do varstvenega dodatka ali dohodek vlagatelja** ali skupni lastni dohodek družinskih članov (premoženja se ne ugotavlja) **ne presega zakonsko določenega cenzusa**.

Posebni pogoji za uveljavljanje pogrebnine: pravico **uveljavlja vlagatelj**, ki je **družinski član pokojne osebe** (zakonec oziroma oseba, s katero je umrli živel v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti, otroci in pastorki, starši oziroma oseba, s katero eden izmed staršev živi v zakonski zvezi ali v zunajzakonski skupnosti ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti), vlagatelj je poskrbel za pogreb v Republiki Sloveniji (račun

se mora glasiti na strankino ime) **in je bil** na dan smrti pokojnika **upravičen do denarne socialne pomoči ali do varstvenega dodatka, ali dohodek vlagatelja** ali skupni lastni dohodek družinskih članov (premoženja se ne ugotavlja) **ne presega višine 606 evrov za samsko osebo oziroma 909 evrov za družino.**

Prav tako smo v letu 2014 po Pogodbi o financiranju nalog CSD Radlje ob Dravi z Občino Podvelka vodili postopke za **dodelitev enkratnih občinskih denarnih pomoči** v primerih: za nakup šolskih potrebščin, nakup kurjave in ozimnice in plačilo morebitnih neporavnanih obveznosti. Izvedenih je bilo 44 postopkov.

Izplačana denarna socialna pomoč, izredna denarna pomoč, izredna denarna socialna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba in enkratna izredna denarna socialna pomoč po smrti družinskega člana v letu 2014

PRAVICA MESEC	DP		IDP		POG		POS		SKUPAJ	
	ŠT. PREJEMNIKOV	ZNESEK	ŠT. PREJEMNIKOV	ZNESEK	ŠT. PREJEMNIKOV	ZNESEK	ŠT. PREJEMNIKOV	ZNESEK	ŠT. PREJEMNIKOV	ZNESEK
Januar	422	100.331,31	43	11.358,34	0	0	0	0	465	111.689,65
Februar	453	110.861,70	69	21.391,79	1	530,44	1	265,22	524	133.049,15
Marec	444	106.063,98	61	17.472,34	1	530,44	1	265,22	507	124.331,98
April	429	98.935,27	53	14.223,66	3	1.591,32	0	0	485	114.750,25
Maj	435	108.297,45	77	19.523,57	5	2.652,20	5	1.326,10	522	131.799,32
Junij	449	111.218,27	60	16.415,71	5	2.652,20	4	1.060,88	518	131.347,06
Julij	411	99.857,94	44	10.424,23	4	2.121,76	1	265,22	460	112.669,15
Avgust	410	100.492,28	45	11.433,86	4	2.121,76	2	530,44	461	114.578,34
September	406	99.958,54	42	11.568,26	5	2.660,16	5	1.330,08	458	115.517,04
Oktober	436	107.679,30	87	23.281,60	6	3.222,44	5	1.346,00	534	135.529,34

November	438	107.531,23	66	16.993,45	4	2.153,60	2	538,40	510	127.216,68
December	459	109.890,03	103	25.353,43	4	2.145,64	3	807,60	569	138.196,70
SKUPAJ	5.192	1.261.117,30	750	199.440,24	42	22.381,96	29	7.735,16	6.013	1.490.674,66

2.2. VARSTVENI DODATEK

Z uveljavitvijo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakona o socialnovarstvenih prejemkih se je v večini primerov bistveno spremenilo finančno stanje starih ljudi oziroma jih je potisnilo na prag revščine. Pravica je pogojena s cenzusom, ki trenutno znaša **465,71** EUR na samsko osebo.

Prav tako je to pravico, kot smo že prej omenili, zaznamovala omejitev v postopku dedovanja oziroma prepoved odtujitve in obremenitve premoženja v času njihovega življenja. S 01. 01. 2014 je sicer s Spremembo zakona o socialno varstvenih prejemkih in Spremembo zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev prišlo v veljavo, da gredo v omejitve v dedovanju samo zneski varstvenega dodatka v višini do 2/3 prejetega zneska varstvenega dodatka.

Nova zakonodaja je dala med drugim tudi velik poudarek na dolžnosti preživljanja otrok do svojih ostarelih staršev, ki jo nalaga Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

To pomeni, da morajo pred uveljavljanjem varstvenega dodatka in denarne socialne pomoči najprej skleniti z osebami, ki so jih dolžne preživljati (otroci), sporazum oziroma dogovor o preživljanju pri notarju. Šele po sklenitvi tega dogovora se ugotavlja, ali izpolnjuje pogoje za dodelitev katere od teh dveh socialnovarstvenih pravic.

Iz naših evidenc je razvidno, da so se že v letu 2012 stari ljudje množično odpovedovali tem pravicam, saj niso želeli, da bi bili breme svojim otrokom, ki bi morali v postopku dedovanja ob prevzemu njegovega premoženja najprej poravnati »dolgove« do države (torej višino prejemkov, ki so jih starši prejeli do smrti v obliki denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka). Seveda se lahko država, v kolikor bi s tem posegom povzročila oziroma povečala socialno in ekonomsko stisko dedičev, umakne iz postopka dedovanja in ne zahteva vračila. Vendar tukaj še ni jasno postavljenih meril.

Prav tako stari ljudje, ki nimajo premoženja in živijo sami v najemniških stanovanjih, ne uveljavljajo teh pravic, ker ne želijo sklepati z otroki sporazume o preživljanju, saj so mnenja, da otroci že tako težko skrbijo in preživljajo svojo družino, kaj šele, da bi preživljali svoje ostarele starše. V večini pogovorov s starimi ljudmi je moč razbrati, da le-ti še zmeraj ob skromnih pokojninah varčujejo, da bi lahko otrokom finančno pomagali, pa čeprav si morajo za to utrgati marsikateri priboljšek od ust.

Strokovni delavci si skušamo kljub velikim kupom nerešenih zadev vzeti dovolj časa in prisluhni zgodbi vsakega uporabnika, a vendar je zakonodaja tista, ki postavlja kriterije za dodelitev teh prejemkov in proti temu ne moremo kaj.

Iz uradne evidence centra za socialno delo je razvidno, da se je število prejemnikov varstvenega dodatka in denarne socialne pomoči občutno zmanjšalo, kar pa pomeni, da se mora veliko starih ljudi preživljati z zelo nizkimi dohodki, ki so pri samski osebi nižji od **465,71** EUR mesečno.

Vsi vemo, da se življenjski stroški povečujejo. Stari ljudje imajo velikokrat predpisano dietno hrano, ki je dražja. Ker imajo pogoste zdravstvene težave, potrebujejo zdravila, ki jih morajo pogosto doplačati. Tukaj so tudi stroški za ozimnico, kurjavo, najemnino, električno energijo in podobno. Marsikomu ne ostane po plačanih položnicah niti 100,00 EUR za hrano za ves mesec. Mnogo starih ljudi si je v preteklosti olajšalo stroške za prehrano z obdelovanjem njiv in vrtov, kar pa jim sedaj zaradi starosti in zdravstvenih težav ne uspeva več.

Ko situacija postane skorajda brezizhodna, se občasno obračajo na center za socialno delo in zaprosajo za izredno denarno socialno pomoč za plačilo položnic.

Tukaj moramo omeniti tudi uspešno sodelovanje s humanitarnimi organizacijami in raznimi društvi ter lokalno skupnostjo, kamor jih prav tako napotimo, ko se znajdejo v stiski. Tako Karitas, Rdeči križ, Društvo upokojencev, Društvo invalidov idr. na svoj možen način pomagajo starim ljudem (paket v obliki hrane, denarna pomoč za plačilo položnic, nakup ozimnice in kurjave ter podobno).

Po podatkih iz uradnih evidenc CSD Radlje ob Dravi je v mesecu decembru 2014 prejemale varstveni dodatek le še 111 uporabnikov.

2.3. DRŽAVNE ŠTIPENDIJE IN OTROŠKI DODATEK

Z uveljavitvijo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je prišlo tudi do bistvenih sprememb pri pravicah do otroškega dodatka in državne štipendije. S tem zakonom se je postavila starostna meja. Do otroškega dodatka so sedaj upravičeni samo otroci do starosti 18 let. Ko postanejo polnoletni, te pravice ne morejo več uveljavljati. Takrat pa pridobijo, v kolikor ne presegajo cenzus, državno štipendijo. Z dnem, 31. 05. 2012 je stopil v veljavo Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012), ki je zmanjšal cenzus pri uveljavljanju otroškega dodatka iz 99 % povprečne plače v RS na 64% povprečne plače v RS na osebo. Med mnogimi spremembami, ki so sledili v letu 2012, pa je bila tudi ta, da se pri državni štipendiji več ni priznal dodatek za oddaljenost šole od kraja stalnega prebivališča, ampak so dijaki in študentje ne glede na družinski dohodek pridobili pravico do subvencije prevoza, kar je občutno zmanjšalo stroške za mesečno karto za javne prevoze (sedaj plačujejo mesečno okoli 20,00 EUR).

S 1. 1. 2014 je stopil v veljavo nov Zakon o štipendiranju (ZŠtip-1), ki je ponovno omogočil prejetanje državnih štipendij mladoletnim dijakom, v kolikor izpolnjujejo cenzus, vendar v zmanjšanem znesku višine štipendije, kot pa jo prejemajo polnoletni dijaki. Hkrati je bil ukinjen povišani del otroškega dodatka za mladoletne dijake. Prav tako so bile spremembe pri dodeljevanju dodatka za bivanje, kjer morajo biti izpolnjeni vsi zakonsko določeni pogoji (oddaljenost stalnega bivališča od kraja šolanja, višina najemnine, brez subvencije najemnine s strani države in prijavljeno začasno bivališče na Upravni enoti).

Najvišja izplačana štipendija z dodatki v letu 2014 je znašala 343,74 EUR, najnižja z dodatki pa v višini 50,00 EUR.

Najvišji izplačan otroški dodatek v letu 2014 je znašal 1.200,30 EUR (družine z osmimi otroki), najnižji pa je znašal 27,40 EUR.

2.4. SUBVENCIIJE IN ZNIŽANA PLAČILA

Z uveljavitvijo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev smo na centru dobili nove naloge, med drugim tudi znižano plačilo vrta, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosila za učence in subvencija najemnine.

Cenzus za pridobitev subvencije malice pri učencih je 53% povprečne plače v RS Sloveniji, pri dijakih pa:

do 42 % povprečne plače v RS na osebo so imeli dijaki priznано brezplačno malico;

od 42 do 53 % povprečne plače na osebo so imeli priznано 70 % subvencijo malice;

od 53 % do 64 % povprečne plače v RS so imeli priznано 40 % subvencijo malice.

Vsi, ki so upravičeni do otroškega dodatka oziroma do državne štipendije in imajo veljavno odločbo, iz katere od teh dveh pravic, od 01. 09. 2014 ne uveljavljajo posebej z vlogo subvencijo malice oziroma subvencijo kosila, ampak se jim ta subvencija prizna na podlagi veljavne odločbe za otroški dodatek oz. državno štipendijo.

Prikaz posameznih pravic iz javnih sredstev v letu 2014

Šifra naloge	Pravica	Občina Muta	Občina Podvelka	Občina Radjlje ob Dravi	Občina Ribnica na Pohorju	Občina Vuzenica	Skupaj
2100	Otroški dodatek	522	342	982	176	403	2425
2110	Denarna socialna pomoč	261	259	565	125	224	1434
2120	Izredna denarna pomoč	214	160	367	45	91	877
2130	Varstveni dodatek	48	42	85	23	31	229
2140	Državna štipendija	304	169	433	95	186	1187
2150	Subvencija najemnin	62	34	81	26	26	229
2160	Subvencija kosil	21	15	58	6	23	123
	Subvencija kosil - UD	0	0	0	0	0	0
2170	Subvencija malic	167	96	253	45	104	665
	Subvencija malic - UD	0	0	0	0	0	0
2180	Subvencija vrtca	195	116	433	59	136	939
	Subvencija vrtca - UD	0	0	0	0	0	0
2190	Dopolnilno zavarovanje	284	275	620	127	232	1538
2200	Osnovno zavarovanje	287	285	618	126	238	1554
2250	Pogrebna	11	12	20	7	4	54
2260	Posmrtnina	9	9	17	6	2	43
SKUPAJ		2385	1814	4532	866	1700	11297

Primerjava izplačil posameznih pravic po letih

IZPL. V LETU PRAVICE	2011	2012	2013	2014
OTROŠKI DODATEK	2.978.259,75	2.444.487,14	2.063.257,48	1.979.528,75
DRŽAVNA ŠTIPENDIJA	1.234.989,40	973.677,15	713.459,72	861.458,50
DENARNE SOCIALNE POMOČI	1.380.900,21	1.250.710,23	1.314.073,12	1.490.674,66
VARSTVENI DODATEK	0	287.041,17	281.889,08	236.544,83
<i>SKUPAJ</i>	5.594.149,36	4.955.915,69	4.372.679,40	4.568.206,74

2.5. PRAVICE PO ZAKONU O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH

V mesecu aprilu 2014 je prišlo tudi do spremembe zakonodaje na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov. Med drugim je preoblikoval tudi termine za poimenovanje določenih pravic, in sicer namesto porodniški dopust, se sedaj uporablja izraz materinski dopust. Namesto dopust za nego in varstvo otroka je sedaj veljaven termin starševski dopust, itd. Po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je med drugimi pravicami še vedno moč uveljavljati pravico do očetovskega dopusta v obsegu 90 koledarskih dni. Pri tem je očetovski dopust v obsegu 15 koledarskih dni plačan, kar pomeni, da oče prejme nadomestilo za čas koriščenja tega dela dopusta. Čas ga ima izkoristiti do 6 meseca starosti otroka. Očetovski dopust v obsegu 75 koledarskih dni pa je neplačan, kar pomeni, da oče ne prejme nadomestila za to obliko dopusta, plačajo pa se mu prispevki za socialno varnost po minimalni plači.

Ker vsi starši ne živijo skupaj, smo od 145 postopkov za uveljavitev očetovskega dopusta, 16 postopkov izvedli za očete, ki sicer živijo izven območja naše krajevne pristojnosti, saj se krajevna pristojnost za uveljavljanje starševskega dopusta določa po stalnem prebivališču matere. Prav tako je ena od bistvenih sprememb na področju starševskega varstva **nadomestilo v času odmora za dojenje pravica do plačila prispevkov za socialno varnost v času odmora za dojenje**. Materi, zaposleni za polni delovni čas, pripada v času odmora za dojenje na podlagi potrdila specialista pediatra do devetega meseca starosti otroka, nadomestilo za eno uro dnevno, in sicer v višini sorazmernega dela minimalne plače z uskladitvami iz 2. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji, od devetega do 18. meseca starosti otroka pa plačilo prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela minimalne plače z uskladitvami iz 2. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji.

Ob spremembi zakonodaje se je podaljšalo tudi obdobje koriščenja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost zaradi dela s krajšim delovnim časom zaradi starševstva. In sicer po stari zakonodaji je bila ta pravica omejena do šestega leta starosti otroka. Uveljavljene spremembe podaljšujejo to obdobje do končanega prvega razreda osnovne šole najmlajšega otroka. Prav tako je bila sprememba na področju plačila prispevkov v primeru štirih ali več otrok. Po novi zakonodaji ima eden od staršev, ki zapusti trg dela zaradi nege in

varstva štirih ali več otrok, s katerimi ima skupno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ter je bil zavarovan za starševsko varstvo vsaj 12 mesecev v zadnjih treh letih ali je bil aktivni iskalec zaposlitve v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, vsaj 12 mesecev v zadnjih treh letih, pravico do plačila prispevkov za socialno varnost do končanega prvega razreda osnovne šole najmlajšega otroka, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno šolo. Pred tem je bilo obdobje koriščenja te pravice daljše, in sicer do desetega leta starosti najmlajšega otroka.

Po tem zakonu so družine s tremi ali več otroki, ki se šolajo in imajo prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, upravičeni do dodatka za veliko družino, ki se družini izplača enkrat na leto, in sicer v višini 393,46 EUR za družino s tremi otroki, ter 479,83 EUR za družino s štirimi ali več otroki. Tako je v letu 2014 prejelo dodatek za veliko družino 178 družin, kot je razvidno iz priložene tabele. Ta prejemek je pogojen s cenzusom, ki znaša 64 % povprečne plače v RS na osebo.

Možnost koriščenja pravice do starševskega dodatka je sedaj ugodnejša. Po stari zakonodaji je imel starš pravico do starševskega dodatka, če je bil državljan RS ali ene od držav Evropske unije. Po novem je sedaj upravičen do starševskega dodatka lahko starš, ki ima prijavljeno stalno prebivališče v RS in prav tako mora tudi otrok imeti prijavljeno stalno prebivališče v RS. Seveda pa morata oba dejansko bivati v RS.

Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih omogoča staršem, ki imajo otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in imajo s tem povečane življenjske stroške, da po predhodnem mnenju zdravniške komisije pridobijo pravico do dodatka za nego otroka. Ta denarni dodatek je glede na potrebe in obseg nege otrok v dveh višinah, in sicer 101,05 EUR ter 202,17 EUR mesečno. Vse oblike prejemkov, ki so jih občani uveljavili, so bile izplačane direktno iz državnega proračuna v višinah, kot je prikazano na tabeli. Ob tem velja pripomniti, da se vse priznane dajatve izplačujejo v skladu s pravnomočnimi odločbami, in da jih je potrebno obnoviti, ko poteče enoletni rok, oziroma ko nastopijo pomembne spremembe (izguba zaposlitve, sprememba števila družinskih članov, zaključek šolanja oziroma sprememba vzgojno izobraževalnega zavoda, vključitev v institucionalno varstvo, sprememba stalnega prebivališča). Praviloma se vloga vloži v tistem mesecu, ko poteče določena pravica. Če upravičenec vloge ne odda v mesecu, ko mu poteče pravica, ima po zakonu pravico od 1. v naslednjem mesecu, ko je bila vloga oddana.

Prikaz posameznih pravic iz javnih sredstev v letu 2014

ZADEVA \ OBČINA	MUTA	PODVELKA	RADLJE OB DRAVI	RIBNICA NA POHORJU	VUZENICA	OSTALE	SKUPAJ
POMOČ OB ROJSTVU OTROKA	33 +5 neg.	23 +1 neg.	52 +5 neg.	10	28 + 2 neg.	0	146 +13 neg.
PORODNIŠKO NADOMESTILO	30	18	69	9	27	0	153
OČETOVSKO NADOMESTILO	29	15	50	8	27	16	145
NADOMESTILO ZA DNVO OZ. STARŠEVSKI DOPUST	56	35	93	13	39	0	236
KRAJŠI DELOVNI ČAS	20	16	67	7	20	0	130
PLAČILO PRISPEVKOV (4 ALI VEČ OTROK)	3	2	3	3	2	0	13
STARŠEVSKI DODATEK	10	12	17	2	2	0	43
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	43	27	64	14	30	0	178
DODATEK ZA NEGO OTROKA	8	7	20	6	5	0	46
DELNO IZPLAČILO ZA IZGUBLJENI DOHODEK	1	2	3	0	1	0	7
SKUPAJ	239	158	443	72	183	16	1111

Primerjava izplačil posameznih pravic po letih

IZPL. V LETU NADOMESTILA	2011	2012	2013	2014
POMOČ OB ROJSTVU OTROKA (280,00 EUR)	46.323,75	30.882,50	35.374,50	42.889,50
PORODNIŠKO NADOMESTILO	493.524,71	415.556,02	437.114,88	292.646,73
OČETOVSKO NADOMESTILO	107.566,52	102.060,57	101.880,47	78.266,47
NADOMESTILO ZA DNVO	1.152.728,06	1.275.113,58	1.024.165,10	1.177.994,20
<i>KRAJŠI DELOVNI ČAS</i>	114.002,07	125.492,70	126.816,07	131.325,28
<i>PRISPEVKI (4 ALI VEČ OTROK)</i>	28.362,90	30.025,24	36.904,76	30.999,81
<i>STARŠEVSKI DODATEK</i>	36.565,05	50.935,18	63.630,56	108.850,08
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	94.091,46	88.586,10	78.183,40	71.766,35
DODATEK ZA NEGO OTROKA	61.996,48	63.113,25	62.456,53	64.562,34
DELNO IZPLAČILO ZA IZGUBLJENI DOHODEK	38.999,10	51.234,45	54.611,70	56.921,29

3. VARSTVO ODRASLIH

Se delno vključuje v delo strokovne delavke za prejemke in oprostitve v primeru, ko gre za uveljavljanje pomoči iz naslova denarnih pomoči, urejanja statusa invalidne osebe in nadomestila po Zakonu o družbenem varstvu duševno prizadetih in oprostitve plačila socialno varstvene storitve institucionalnega varstva za starejše občane. Vse druge storitve za odrasle osebe se izvajajo na delovnih mestih za svetovanje in jih tam tudi prikazujemo.

Naslednja tabela prikazuje statuse in nadomestila, ki leta ostajajo enaki, oziroma prihaja le do minimalnih sprememb. Edina prava spremenljivka je število vlog za ureditev institucionalne oskrbe, saj so tukaj vštetni vsi novi primeri urejanja namestitve za preteklo leto.

Pri oprostitvah plačila institucionalnega varstva je s 01. 09. 2014 prišla v veljavo nova zakonodaja ZUJPS-C, ki je prinesla določene spremembe, tako pri upravičencih do oprostitve plačila IV, kakor tudi pri zavezancih.

Bistvena sprememba je, da se je upravičencem zvišala žepnina. Pred tem je bila žepnina v domovih 53,84 EUR, sedaj pa znaša 80.76 EUR. Zvišanje žepnine omogoča stanovalcem domov večjo socialno varnost in prostovoljno razpolaganje z denarjem (lahko si privoščijo priboljšek, kupijo stvari za osebno higieno ipd.). Pred to spremembo jim je po plačilu dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ostalo na mesec okoli 25 EUR.

Prav tako se bo vsako leto 1. aprila ponovno odločala pravica do oprostitve institucionalnega varstva, kar omogoča upoštevanje tekočega dejanskega materialnega stanja upravičencev in zavezancev.

Še vedno prihaja do težav glede doplačila domske oskrbe. Meja socialne varnosti je zelo nizka. Zavezanci plačila IV so v velikih stiskah, ogroženo je že njihovo preživetje. V določenih primerih zavezanci ne zmorejo plačevati izračunanega prispevka za domsko oskrbo svojega starša, otroka oziroma zakonca. Posledično prihaja do tega, da se družina odloči, da bo svojca po svojih zmožnostih negovala doma, kar pa velikokrat vpliva na nižjo kvaliteto življenja starejših.

V postopku oprostitve plačila institucionalnega varstva smo pogosto priče krhanja odnosov med zavezanci ter tudi med zavezanci in upravičencem.

Po našem mnenju še vedno ni pravično urejeno plačilo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, saj ga morajo upravičenci plačevati sami od svoje žepnine. Tisti upravičenci, ki so prejemniki denarne socialne pomoči, so oproščeni plačila dopolnilnega zdravstvenega

zavarovanja. Kar pomeni, da tem prejemnikom denarne socialne pomoči ostane več žepnine na mesec.

Naše mnenje je, da bi se moral sistem plačila dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja pri osebah, ki so v institucionalnem varstvu, poenotiti.

Prav tako se strokovni delavec na CSD sreča s težavami, ki nastanejo kadar je doplačnik institucionalnega varstva občina, upravičenec pa ima premoženje – nepremičnino, na kateri se zabeleži prepoved odtujitve in obremenitve v korist občine. Navadno se pri upravičencih in zavezancih pojavlja vprašanje, kaj se bo dogajalo z nepremičnino, kdo bo urejal okolico, kdo bo to nepremičnino vzdrževal, plačeval obratovalne stroške, saj gredo vsi prihodki upravičenca v plačilo institucionalnega varstva. Dejstvo je, da je lastnik nepremičnine še vedno upravičenec, občina pa ima na nepremičnini samo zaznambo in se bo po smrti upravičenca vključila v postopek dedovanja ter uveljavljala vračilo stroškov prispevka pri plačevanju IV za konkretno osebo.

Starejši ljudje so pogosto v veliki čustveni stiski, saj ne vedo, kaj se bo dogajalo z njihovo nepremičnino v času njihovega bivanja v domu za starejše. Prihaja tudi do situacij, ko je takšna nepremičnina, za katero dalj časa nihče ne skrbi, v okolici zelo moteča (zanemarjena okolica, odpadanje opeke, zadrževanje različnih vrst plazilcev v okolici, itd.). Glede na to, da je lastnik nepremičnine upravičenec, vzdrževanje te nepremičnine ni naloga občine.

V prikaz so vključeni vsi statusi in pravice, ki jih invalidi in starejši občani uveljavljajo na centru za socialno delo. Tak status je status invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Iz tega statusa pa izhajajo pravice do nadomestila za invalidnost, dodatka za pomoč in postrežbo ter pravica do vključitve v varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Naslednja pravica je pravica gluhega do tolmača za znakovni jezik. Gluha invalidna oseba ima pravico do letnega brezplačnega fonda ur do tolmača za znakovni jezik, če uporablja slovenski znakovni jezik. Otroci, dijaki in študenti so upravičeni do 100 ur letno, odrasle gluhe osebe pa do 30 ur letno tolmača za znakovni jezik. Upravičenost do tolmača izkazujejo z ustrežno izkaznico, center pa jim vsako leto zagotovi vavčerje, v številu glede na njihovo upravičenje. Omeniti je potrebno še, da so gluhe osebe upravičene do tolmača za znakovni jezik v vseh postopkih v okviru javnih pooblastil. V tem primeru stroški tolmača bremenijo proračun.

Pomoči starejšim invalidom - javna pooblastila 2014

OBČINE	MUTA	PODVELKA	RADLJE	RIBNICA	VUZENICA	SKUPAJ
VRSTA POMOČI						
STATUS INVALIDA – ZDVDTP	19	12	29	5	7	77
NADOMESTILO ZA INVALIDNOST	17	12	21	3	9	62
DODATEK ZA NEGO IN POMOČ	7	4	10	2	5	28
VKLJUČITEV V VARSTVO IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI	2	0	3	1	4	10
PRAVICA DO TOLMAČA ZA SLOV. ZNAKOVNI JEZIK	0	4	0	0	1	5
PLAČILO OSKRBNINE V DOMU	12	13	18	10	6	59
ŠTEVILO VLOG ZA UREDITEV DOMSKEGA VARSTVA	0	2	1	1	0	4
DRUŽINSKI POMOČNIK	2	1	1	0	0	4
SKUPAJ	59	49	83	22	36	250

4. SVETOVANJE OSEBAM S TEŽAVAMI, VARSTVO DRUŽINE

Na področju svetovanja so delale tri strokovne delavke, vsaka na svojem specifičnem področju, kot so: varstvo družine, preživninsko varstvo in varstvo mladoletnikov. V prvi polovici leta 2014 smo se spopadali z velikimi težavami na področju varstva družine, ker se je strokovna delavka, ki je delala na tem področju, z dnem, 01. 01. 2014, upokojila in do meseca julija 2014 nismo prejeli soglasja za nadomestno zaposlitev. Tako je bilo potrebno delo prerazporediti na ostale strokovne delavke, ki so bile že tako obremenjene z delom na svojem delovnem področju.

S storitvami, ki jih v okviru te službe izvajamo, smo nudili pomoč družinam od rojstva novega družinskega člana, skozi vse življenje tistih, ki se k nam zatekajo po pomoč.

Komaj rojenim državljanom smo v primeru, ko starša nista poročena, pomagali pri urejanju očetovstva in dogovarjanju o višini preživnine. V večini se starši poslužujejo pravici, da lahko priznajo očetovstvo za novorojenega otroka že pred njegovim rojstvom. To jim omogoča možnost, da lahko očetje koristijo pravico do očetovskega dopusta že takoj po rojstvu otroka, ko otrok in mamica v veliki meri potrebujeta njegovo pomoč in sodelovanje. V situacijah, ko starša nista živela skupaj, smo pomagali pri urejanju zaupanja v vzgojo in varstvo mladoletnega otroka, ureditev stikov s tistim staršem, pri katerem otrok ne živi, ter določitvi primerne višine preživnine. Pri tem smo sledili koristim mld. otroka. Naša ugotavljanja so, da se starši pogosto srečujejo s težavami pri ločitvi partnerskega in starševskega odnosa. Posledice teh nesoglasij in nerazrešenega partnerskega odnosa med staršema nosi v največji meri otrok. Pomagali in svetovali smo tudi staršem, ki za otroke niso prejeli uradno določene preživnine. V teh primerih smo jih napotili na sodišče, da so sprožili postopek izvršbe, saj je preživnina pravica otroka, ki jo je dolžan starš, kateremu je bil otrok zaupan v vzgojo in varstvo, da izterja to pravico, v kolikor je izvršljiva. Kadar je izvršba nemogoča, starše napotimo na Jamstveni in preživninski sklad.

V letu 2014 je delo Preživninskega sklada potekalo redno, zato smo staršem, ki imajo težave pri uveljavljanju preživnine, svetovali in pomagali pri vlaganju vlog za pridobitev pravic preko preživninskega sklada (v letu 2014 smo pomagali v tem postopku 3 staršem za 4 otroke). Iz preživninskega sklada je preživnino prejelo 49 otrok, zneski so se gibali med 72,46 € in 94,19 €, in sicer:

- otroci do 6. leta starosti v višini 72,46 €,
- otroci od 6. do 14. leta starosti v višini 79,70 €,
- otroci nad 14. letom in do 18. leta starosti pa v višini 94,19 €.

Kadar je preživnina nižja od zgoraj navedenih zneskov, znaša nadomestilo preživnine toliko, kolikor je znesek določene preživnine.

Preživnine se valorizirajo enkrat letno, in sicer je bila valorizacija izvedena s 01. 04. 2014.

Preživnine, ki jih preživninski zavezanci redno plačujejo sami, so se gibale med 302,33 € in 1,00 €. Kako so bile preživnine določene, je razvidno iz naslednje tabele.

Tip akta	Najvišja	Najnižja	povprečna
Dogovor na CSD	215,14 EUR	22,92 EUR	101,87 EUR
Notarski zapis	250,25 EUR	5,00 EUR	25,19 EUR
Sodba	302,33 EUR	8,69 EUR	112,74 EUR
Sodna poravnava	260,00 EUR	1,00 EUR	115,83 EUR

Pomoč družini obsega poleg svetovanja ob rojstvu otroka tudi vsakovrstno pomoč družini v primeru, ko pridejo v stisko bodisi iz objektivnih ali subjektivnih razlogov in iz krize, ki je hkrati tudi nova priložnost, ne najdejo poti.

Tem družinam ponuja naš zavod svetovanje, pri katerem strokovni delavec skupaj z družino išče poti in možnosti, da bi uredili in vzpostavili takšne odnose med seboj, kjer bo vsak član našel svoj smiselni funkcijski delež. V ta sklop spadajo storitve po številnih zakonih in jih poimenujemo s pojmom javna pooblastila in storitve po Pravilniku o standardih in normativih socialno varstvenih storitev. Kljub skrbnemu iskanju in odpravljanju subjektivnih težav, prihajamo do ovir, ki so objektivnega značaja in presegajo naše zmožnosti. Ena takih ovir so

težave na stanovanjskem področju. Kljub temu da aktivno sodelujemo s komisijami za stanovanjska vprašanja pri večini občin, ugotavljamo, da se razmere sicer izboljšujejo, vendar ne dohajajo naraščajočih potreb.

Seveda so še drugačne ovire, ki otežujejo reševanje socialnih stisk. Nekatere ovire so nastale v okolju zaradi popačenih in razvrednotenih splošnih družbenih vrednot, druge zaradi naraščajoče izključenosti, revščine. Na materialno revščino – izključenost se vežejo tudi druge revščine – izključenosti, ki so na eni strani povzročitelji, na drugi pa posledice izključenosti kot so brezposelnost, neizobraženost, slabo zdravje, ki je odvisno od osnovnih življenjskih pogojev, neprimernost stanovanjskih pogojev.

Socialni razvoj je neločljivo povezan s kulturnim, ekonomskim, ekološkim, političnim in duhovnim razvojem nekega okolja. Zato je preprečevanje revščine in socialne izključenosti eden temeljnih ciljev. Naš cilj je pomagati in omogočiti tistim, ki so se znašli v razmerah revščine in socialne izključenosti, da čim prej najdejo izhod iz takšnih razmer in preprečiti revščino in socialno izključitev tistih, ki so na robu. Seveda pa je za posameznika najbolj pomembno, kako sam ocenjuje svoj položaj in kako sam dojema revščino in socialno izključenost in na njem je, ali si bo pustil v svoji situaciji pomagati po načelih strokovnega socialnega dela ali pa si bo zatiskal oči in se prepustil životarjenju nekje na robu družbe. Ne smemo namreč pozabiti, da ima vsak uporabnik pravico prejeti najboljše storitve, hkrati pa ima pravico do izbire takšne storitve, za katero meni, da mu najbolj ustreza. Tako smo v letu 2014 sodelovali z MOCIS-om, ki izvaja delavnice in programe namenjene osebam, ki niso zaradi različnih vzrokov (bolezen, socialne razmere, itd.) aktivne na trgu dela, da bi se kljub svojim omejitvam lažje vključevali v okolje, v katerem živijo, in razvijali svoje sposobnosti ter na ta način postali konkurenčni na trgu dela.

Posebno področje svetovalnega dela je usmerjeno v obravnavo družine, kjer je kateri od roditeljev podvržen uživanju alkohola in zaradi tega onemogoča normalno funkcijo družine. Svetovanje družini poteka v takem primeru po dveh poteh. Po prvi krepimo in podpiramo roditelja, ki ni zasvojen, da zagotovi maksimalne pogoje za zdrav psihofizični razvoj otrokom, po drugi strani pa ga vzpodbujamo, da bi zainteresiral zasvojenega partnerja za zdravljenje. V poročilu se ukvarjamo predvsem s posledicami, ki jih povzroča uživanje alkohola in drog. Pri obravnavi družine, kjer je prisotna zasvojenost z alkoholnimi pijačami, je zelo pomembno in bistveno sodelovanje različnih institucij, ki lahko pripomorejo k razreševanju težav te družine. Zato smo tudi v letu 2014 večkrat sklicevali multidisciplinarne time, kjer so bili prisotni tako tožilstvo, policija, zdravstvo, šolstvo in po potrebi tudi nevladne

organizacije. Pogrešamo na našem terenu organizacije oziroma skupine, ki bi nudile pomoč pri razreševanju težav, povezanih z alkoholizmom. Žal vse te skupine oziroma društva delujejo v Slovenj Gradcu, Ravnah na Koroškem in Mariboru, kar pa je zaradi oddaljenosti in stroškov, povezanih s prevozom, za marsikoga težko dostopno. CSD Radlje ob Dravi je sicer v letu 2014 organiziral predstavitev skupine AA, ki deluje v Ravnah na Koroškem. S skupino dobro sodelujemo in so člani AA pripravljene tudi v določenih primerih priti na naš center ter se pogovoriti z osebo, ki ima težave s prekomernim pitjem alkoholnih pijač, ter jim predstaviti obliko pomoči, ki jo v okviru svoje skupine lahko nudijo.

Pri delu se iz leta v leto bolj posvečamo obravnavi problematike uveljavljanja otrokovih pravic, predvsem skozi skrb za primerno ravnanje z otroki ter v boju proti telesnemu nasilju in spolnim zlorabam ter nasilju nasploh. Leta 2008 je začel veljati Zakon o preprečevanju nasilja v družini, ki centrom nalaga nove naloge v zvezi s socialno oskrbo žrtev nasilja in tudi storilcev nasilnih dejanj. V ta namen smo na podlagi zahtev sprejetega pravilnika dodelali metode za obravnavo primerov nasilja, organizirali smo multiprofesionalno obravnavo primerov in za žrtve nasilja, skupaj z njimi izdelovali načrte ogroženosti ter s tem zagotovili visoko strokovno in posameznemu primeru najustreznejšo obravnavo.

V letu 2014 je bilo izrečenih 12 ukrepov prepovedi približevanja, kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 2013 število primerov zmanjšalo. Takrat je bil izrečen ukrep prepovedi približevanja v 19 primerih. Ta podatek pa ne dokazuje, da se je zmanjšalo nasilje v družinah. Zaznavamo tudi iz leta v leto več primerov medvrstniškega nasilja.

Partnerjem, ki so se odločili za razvezo, smo svetovali, kako kulturno in s čim manjšimi posledicami zaključiti njun odnos. Pomagali smo osebam, ki so bile na prestajanju kazni in jim svetovali pri ponovnem vključevanju v socialno okolje, iz katerega izhajajo. Ker naši klienti prihajajo iz različnega socio-kulturnega okolja, z izjemno heterogenimi težavami, je bilo naše svetovalno delo usmerjeno v vsa tista iskanja, ki naj bi povrnili porušeno ravnotežje, zakrpala vrzel v socialni mreži ali na kakšen drug ustrezen način ublažila socialno stisko uporabnika.

Pri delu vedno bolj ugotavljamo, da gre pri naših uporabnikih za pomanjkanje dialoga in komunikacijskih veščin, zato so naša prizadevanja usmerjena v izpodbujanje prijaznih načinov komuniciranja in ozaveščanja potreb uporabnikov naših storitev in potreb ljudi, s katerimi živijo.

Že omenjeni Standardi in normativi, ki jih je predpisalo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, določajo v primerih nudenja osebne pomoči in nudenja pomoči družini za dom, razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje in izboljševanje socialnih zmožnosti za posameznika, v primeru družine pa še spremembe, ki se morajo zgoditi, kadar družina išče strokovno pomoč pri skrbi za otroke, vendar ustaljeni vzorci vedenja in znanja družine ne zadoščajo za odpravljanje težav. Enako v primerih, ko je za zagotovitev normalnih pogojev za obstanek in razvoj družine potrebna trdnejša podpora in vodenje. Prav pri nudenju teh storitev, je težišče dela v tem, da uporabniki sprejmejo ponujen način razreševanja problematike, aktivno sodelujejo v načrtovanju in se sprijaznijo z dejstvom, da se korenite spremembe v človekovem sprejemanju sebe in drugih lahko zgodijo z vztrajnostjo in potrpežljivostjo, z majhnimi koraki in neredko bolečimi odrekaji, nikakor pa ne naglo, s posredovanjem od zunaj in brez lastne aktivne udeležbe.

Obravnava otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami je le eno od področij svetovalnega dela. Te naloge v našem zavodu opravlja delavka, ki se specializira za pomoč otrokom in mladostnikom, s čimer poskušamo dati poseben poudarek pomembnosti tega dela. Delavka, ki dela z otroki in mladostniki, storilci kaznivih dejanj, se pri svojem delu povezuje še z drugimi profili strokovnjakov, da bi s tem svoje svetovalno angažiranje še poglobila. Obravnava teh uporabnikov ni omejena le na prostore centra, ampak se vedno bolj približujemo našim uporabnikom v njihovem primarnem okolju. Obravnava mladostnika v okolju, v katerem živi, se nam zdi daleč najprimernejša oblika za vzpostavljanje zaupnosti in zblíževanje, s čimer lahko pripomoremo k uspešnejšemu iskanju pravih poti za oblikovanje zrele osebnosti. Opaža se naraščanje števila mladostnikov s težavami v odraščanju, s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter pogosto uporabo in zlorabo prepovedanih substanc. Povečuje se tudi število mladostnikov, obravnavanih v kazenskih in predkazenskih postopkih.

Delavka, ki dela z mladostniki s težavami v prilagajanju, je poleg tega dela opravljala še rejniške zadeve za otroke, ki so zaradi specifičnih potreb morali oditi iz matične družine in so nastanjeni v rejniških družinah. Za te otroke in družine smo organizirali individualno svetovalno delo in delo v individualnih projektnih skupinah. Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti nalaga strokovnim službam še dodatne naloge v dveh smereh, v delu z rejniško družino in rejencem v projektnih skupinah in pri zagotavljanju dovolj velikega števila primernih rejniških družin, pri čemer pa je še posebna skrb namenjena odpravljanju okoliščin, zaradi katerih je otrok bil vključen v rejniško družino, da bi se lahko čim prej vrnil v matično

družino. Na območju, za katerega je krajevno pristojen CSD Radlje ob Dravi, smo imeli 10 rejniških družin. V letu 2014 je 10 otrok bivalo v rejniških družinah.

Po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, je center izvajal tudi postopke za ugotavljanje upravičenosti do oprostitve plačila globe, za prekrške in kazniva dejanja, za katera je zagrožena kazen do dveh let in v zameno za plačilo globe opravljanje družbeno koristnega dela. Center je zadolžen za organizacijo celotne izvedbe nadomestne kazni, s tem da je izvedel organizacijo opravljanja družbeno koristnega dela pri organizacijah, ki opravljajo javno službo.

Tako smo v zvezi z nadomestno kaznijo in uklonilnim zaporom v letu 2014 na CSD Radlje ob Dravi skupno obravnavali 33 novih zadev. Od tega smo zaključili 36 zadev (tudi iz preteklih let), še vedno pa jih imamo 55 nerešenih zadev, kar pomeni, da se za izvajanje družbeno koristnega dela v izvajalskih organizacijah še dogovarjamo ali pa še delo ni zaključeno.

Opažamo, da je v zadnjem času vedno več povratnikov, torej storilcev prekrškov ali obsojencev, ki imajo več zadev oziroma morajo družbeno koristno delo opravljati večkrat za več različnih zadev. Vse več pa je tudi mladoletnikov, ki morajo kot vzgojni ukrep opraviti družbeno koristno delo.

V letu 2014 smo pridobili dve novi izvajalski organizaciji, in sicer Prostovoljno gasilsko društvo Radlje ob Dravi in Koroško galerijo likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. Tako imamo trenutno 16 izvajalskih organizacij (OŠ Radlje ob Dravi, OŠ Ribnica na Pohorju, OŠ Juričevega Drejčka - Ravne na Koroškem, Društvo »Zdrava pot« - Maribor, JKP Radlje ob Dravi, Občina Radlje ob Dravi, Občina Muta, Občina Podvelka, Občina Vuzenica, Župnijska KARITAS Vuzenica, Rdeči križ Radlje ob Dravi in VDC Muta, ŠKTM Radlje ob Dravi, Dom Hmelina Radlje ob Dravi), v katerih je možno opravljati družbeno koristno delo. Z vsemi organizacijami ima CSD Radlje ob Dravi sklenjeno pogodbo o povračilu stroškov, ki nastanejo v času opravljanja dela. Z njimi dobro sodelujemo. Trudimo se, da zadeve rešimo v čim krajšem možnem času, in sicer v obojestransko zadovoljstvo tako uporabnikov kot tudi izvajalcev.

NALOGA PO KATALOGU	OBČINA							SKUPAJ
	STATUSNA RAZMERJA	MUTA	PODVELKA	RADLJE	RIBNICA	VUZENICA	OSTALE	
20	Pomoč pri reševanju družinskih in partnerskih odnosov	0	0	0	0	0	0	0
25	Svetovalni razgovor	1	0	3	1	1	0	6
30-85	Pred. družinsko svetovanje	17	16	42	4	13	0	92
90	Priznanje očetovstva	32	19	46	8	16	1	122
400	Preživnine za otroke	135	105	268	67	123	36	734
105-115 130	Pomoč pri zaščiti otrokove koristi v sodnih postopkih	0	1	4	0	0	0	5
125	Odločanje o odtujitvi otrokovega premoženja	0	0	2	0	0	0	2
135	Predlog sodišču za podaljšanje starševske skrbi	0	0	2	0	0	0	2
151	Mnenja CSD izven sodnih postopkov vrtec	0	0	0	0	0	0	0
153	Strokovno poročilo o otroku pri usmerjanju otrok	1	0	0	0	0	0	1
154	Soglasje za pridobitev subvencije za malico	0	0	0	0	0	0	0
155	Ukrepi za vzgojo in varstvo koristi otroka	0	0	7	0	1	0	8
160	Odvzem otroka	2	0	0	0	0	0	2
170	Oddaja otroka v zavod v sporazumu s starši	0	0	0	0	2	0	2
175	Varstvo otrokovih premož. koristi	0	0	0	0	0	0	0
180	Skrbništvo za posebne primere	3	0	3	0	0	0	6

182	Neposredno izvaja. skrbniških nalog	0	0	0	0	0	0	0
185	Odobritev pravnih poslov	0	0	0	0	0	0	0
190	Postavitev pod skrbništvo	1	0	0	0	0	0	0
420	Rejništvo	1	1	7	1	0	0	10
430	Posvojitve	0	0	4	0	0	0	4
195	Obravnava otrok zaradi suma storitve prekrškov in KD	0	0	0	0	2	0	2
200	Obravnava zaradi težav v odraščanju	4	0	0	0	2	0	6
210	Obravnava mld. v predkazenskem postopku	1	0	0	0	0	0	1
215	Obravnava mld. v kazenskem postopku in post. o prekrških	3	3	17	1	9	1	34
220	Vzgojni zavod ali z. za usposabljanje	0	0	0	0	1	0	1
230	Vzgojni ukrepi po KZ-navodila, prepovedi	0	1	0	0	1	0	2
235	Nadzorstvo organa soc. varstva	0	1	3	2	1	0	7
245	Vzgojni ukrepi po Zakonu o prekrških-navodila, prepovedi	1	1	1	0	1	0	4
257	Mnenje o soc. razmerah – za dodelitev stanovanja	0	0	0	0	0	0	0
260	Obravnava mlajših polnoletnih v sodnem postopku	0	0	0	0	1	0	1
265	Obravnava odraslih v	3	4	9	2	3	1	22

	sodnem postopku							
270	Pomoč družini med postopkom	4	1	1	0	2	0	8
280	Pogojna obsodba z var. nadzorom	3	0	1	0	1	0	5
282	Naloge v zvezi z nadomestno kaznijo in uklonilnim zaporom	9	21	25	1	8	4	68
315	Predlog za odvzem posl. sposobnosti	2	0	0	1	0	0	3
320	Imenovanje začasnega skrbnika	0	1	0	0	0	0	1
325	Postavitev pod skrbništvo	0	0	1	0	0	0	1
330	Imenovanje skrbnika za posebni primer	0	4	13	3	3	0	23
331	Imenovanje skrbnika za posebni primer-neznan varovanec	0	0	0	0	0	0	0
335	Neposredna izvajanja skrbništva	5	4	5	3	0	0	17
340	Obravnava obvestila o pridržanju	0	0	0	0	0	0	0
345	Druge neopredeljene krizne situacije	4	2	5	0	2	0	13
401	Preživnine-odrasli	19	10	28	13	20	0	90
1000	Prva socialna pomoč	74	61	118	27	48	13	341
1001	Prva soc. pomoč- s povzroč. nasilja	2	3	6	2	1	0	14
1010-1013	Osebna pomoč	6	3	7	0	7	0	23
1020	Pomoč družini za dom	4	0	2	1	1	0	8
5000	Naloge za preprečevanje nasilja	3	1	3	0	1	0	8

5. SOCIALNA PREVENTIVA

Centri za socialno delo poleg osnovnih dejavnosti dodatno izvajamo socialne preventivne programe. Izvajanje teh programov zakonsko ni določeno, ampak se njihove vsebine razlikujejo od centra do centra, načeloma pa izhajajo iz specifičnih potreb okolja.

Preventivni programi imajo za samo delovanje centra velik pomen, saj z njimi preprečujemo nastanek določenih težav, torej je naš cilj, da z izvajanjem preventivnih programov dosežemo pozitivne učinke in preprečimo pojavljanje negativnih posledic.

Pod socialno preventivo vključujemo storitve in programe, ki so namenjeni določenim rizičnim skupinam in potencialnim uporabnikom socialno varstvenih storitev. Kot je znano, se preventivna dejavnost deli na primarno, sekundarno in terciarno preventivo. S preventivnim programom smo posegali predvsem v primarno in sekundarno preventivo, medtem ko programov za tako imenovano »zmanjševanje škode« (terciarna preventiva) nismo izvajali.

V mesecu maju smo sodelovali z MOCIS-om v okviru projekta **TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA IN PARADA UČENJA**. Odvijal se je v Slovenj Gradcu, kjer smo na stojnici obiskovalcem predstavili naše projekte in nekatere izmed njih navdušili, da so prispevali za izvedbo poletnega tabora za otroke iz rejniških in socialno šibkejših družin.

Slika 1: Teden vseživljenjskega učenja in parada učenja v Slovenj Gradcu

30. 5. 2014 je na Muti potekal 8. mednarodni festival **IGRAJ SE Z MANO**. Povezovanje skozi igro je eno od vodilnih načel dogodkov festivala, ki s svojimi aktivnostmi spodbujajo socialno integracijo oz. inkluzijo med otroki, mladostniki, odraslimi osebami s posebnimi potrebami in večinsko populacijo vseh generacij. Dogodki so posvečeni predvsem otrokom in mladostnikom s poudarkom na otrocih in mladostnikih s posebnimi potrebami. Širša družba je namreč zaradi nepoznavanja teh določenih socialnih skupin prežeta s stereotipi, ki o ljudeh s posebnimi potrebami ustvarja mit o nesposobnosti, namesto da bi prepoznavali njihove kvalitete in jih sprejeli kot podobne. Dogodki so tako namenjeni druženju vseh ljudi, ne glede na posameznikovo starost, izobrazbo in druge socialne in kulturne specifičnosti. Nudijo priložnost za povezovanje in spoznavanje skozi skupne dejavnosti, s tem pa hkrati gradijo temelje za bolj razumevajočo in odprto družbo prihodnosti.

Oder, ki je bil postavljen v središče dogajanja, je bil hkrati obkrožen s številnimi delavnicami in animacijskimi kotički. Sodelovale so številne šole, zavodi, ustanove ter društva z otroki in mladostniki in ostalimi, mladimi po srcu.

CSD Radlje ob Dravi je na festivalu aktivno sodeloval z izvedbo likovne delavnice. Udeleženci so si lahko izdelali nakit ter škatljico, ki so jo okrasili s pomočjo servetne tehnike. Poleg tega je CSD Radlje ob Dravi sodeloval tudi pri sami organizaciji pred, med in po festivalu, bili smo »desna roka« glavnega organizatorja, Sožitja Zgornje Dravske doline, Centra Janeza Levca Ljubljana in Društva za kulturo inkluzije.

Na festivalu je bilo okrog 540 nastopajočih, skupaj z mentorji, okrog 120 prostovoljcev, ki so izvedli delavnice, ter okrog 60 prostovoljcev, ki so poskrbeli, da so vsi udeleženci dobili ustrezne informacije ter malico in pijačo.

Slika 2 in 3: Igraj se z mano na Muti

Ob izteku počitniških dni smo že tretje leto zapored organizirali **POLETNI TABOR ZA OTROKE IZ REJNIŠKIH IN SOCIALNO OGROŽENIH DRUŽIN**. Pri izvedbi tabora so nam bili v veliko pomoč prispevki donatorjev in sponzorjev.

Letošnje leto smo otroke iz rejniških in socialno ogroženih družin peljali na morje, in sicer v Biograd na moru. Bivali smo v Hostlu Hrid. Tabor je potekal od 18. 8. do 23. 8. avgusta (od ponedeljka do sobote), bilo je 26 otrok in 7 spremljevalk. Tudi letos smo dali poudarek na socialne in kreativne delavnice. Fokus je bil na graditvi pozitivne samopodobe otrok, komunikaciji, obdobju odraščanja (fiziološke in psihološke spremembe), solidarnosti ipd. Otroci so raziskovali tudi lepote morja in plaže, nekateri so morje prvič videli. Delo z otroki na poletnem taboru je celostno, saj smo z njimi 24 ur na dan. Otroke učimo, nekaterim samoumevne stvari, kot so skrb za osebno higieno in svoje stvari, samostojnost, prevzemanje odgovornosti za svoja dejanja, vztrajanje pri opravljanju dela, da se le-to dokonča, učenje reda, upoštevanje drug drugega, poslušanje, vztrajanje pri mejah in pravilih, ki se jih dogovorimo, spoznavanje, da je vsak otrok nekaj posebnega ...

Za razliko od prejšnjih poletnih taborov smo letos skupaj z otroki pripravljali zajtrk in večerjo. Kosilo smo imeli v restavraciji na plaži. Priprava obrokov je bila otrokom zelo všeč in izkazali so se kot pravi kuharski in natakarski mojstri. Zavedamo se, da je poletni tabor ključnega pomena za otroke iz rejnikih in socialno ogroženih družin kot tudi za strokovno službo CSD Radlje ob Dravi, saj smo bili z otroki 24 ur na dan.

Veseli in zadovoljni smo, da imajo posamezniki, podjetja, naši donatorji posluh za tovrstne projekte, saj brez njihove pomoči ne bi bilo poletnega tabora in otroci ne bi doživeli toliko lepega, kot so lahko.

Slika 4: Poletni tabor v Biogradu na moru, obisk župana občine Radlje ob Dravi

V času jesenskih počitnic smo imeli načrtovan tabor za mladostnike iz rejniških in socialno ogroženih družin (srednja šola), katere bi peljali na Ribniško kočo. Program bi temeljil na socialnem učenju, delu na sebi, graditvi pozitivne samopodobe, kreativnih delavnicah ter dejavnostih v naravi (survivor). Zaradi neodzivnosti mladostnikov načrta nismo realizirali, imamo pa ga namen izvesti v prihodnje.

Kljub temu smo se en dan sproščeno družili z mladostniki iz rejniških in socialno ogroženih družin. Igrali smo Activity, šli v kino, kjer seveda ni manjkalo kokic, dan smo zaključili s pico. Poskrbeli smo tudi za varno pot domov.

Center za socialno delo Radlje ob Dravi je v letu 2014 sodeloval na strokovnem posvetu in srečanjih akcijske skupine na temo »Zlorabe drog in drugih škodljivih substanc«. V okviru te skupine se je oblikovala **LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA ZA PREPREČEVANJE ZASVOJENOSTI** v Občini Radlje ob Dravi. V tej skupini sodelujejo vse relevantne organizacije (šolstvo, zdravstvo, sociala, ...), ki na tem področju pripomorejo k izboljšanju stanja v Občini Radlje ob Dravi. Namen te skupine je zmanjšati problematiko zasvojenosti med mladimi, jo prepoznati v lokalnem okolju in skupaj oblikovati učinkovite preventivne programe.

V imenovanem letu smo sodelovali z **ROTARY KLUB**-om, ki so z donacijo v obliki šolskih potrebščin pomagali otrokom iz socialno šibkejših družin vseh petih občin na našem območju. Naslednja tabela prikazuje število razdeljenih paketov po občinah in razredih.

RAZRED	Brezno-Podvelka	Muta	Radlje ob Dravi	Vuzenica	Ribnica na Pohorju	SKUPAJ
1. razred	4	5	10	2	3	24
2.-3. razred	5	9	20	4	5	43
4.-6. razred	9	22	30	4	9	74
7.-9. razred	10	17	30	1	18	76
SKUPAJ	28	53	90	11	35	217

Meseca oktobra smo pričeli z izvedbo **TRENINGA SOCIALNIH VEŠČIN – ENOSTAVNO BITI ŠE BOLJŠI**. Trening (v nadaljevanju tsv) ponuja orodja, s katerimi si lahko mladostniki pomagajo dosežati določene cilje, se aktivno vključujejo in opolnomočijo. Temeljna značilnost tsv je učenje norm in pravil, učenje in reflektiranje lastnega vedenja, upoštevanje drugega, tistega s katerim smo v odnosu, prevzemanje odgovornosti za svoje vedenje/ravnanje. Mladostnike spodbudimo k sodelovanju, poslušanju, izražanju, h

konstruktivnemu reševanju konfliktov, upoštevanju sebe in drugih ... Tsv omogoča prevzemanje odgovornosti zase in omogoča učenje, kjer si učenci gradijo in vzdržujejo socialno mrežo.

Tsv se izvaja na 5 osnovnih šolah (OŠ Brezno/Podvelka, OŠ Muta, OŠ Radlje ob Dravi, OŠ Ribnica na Pohorju ter OŠ Vuzenica). Delavnice potekajo v sklopu razrednih ur, na 14 dni. Namenjene so učencem v zadnji triadi, vsaka šola posebej se odloči, kateri razred se bo vključil v samo izvedbo (glede na problematiko, ki jo mogoče zaznavajo v razredih). Vsebine srečanj so spoznavanje, nasilje (prepoznati in opisati vrste nasilja, pogovor o storilcu in žrtvi, notranje dogajanje, razmišljanje o možnih situacijah, ki jih povzroča nasilno vedenje ter njegovih posledicah, predstaviti, kam se lahko obrnemo po pomoč, kaj lahko storimo sami, vloga žrtve/vloga storilca), punčka (predstaviti pomembnost ustrezne verbalne in neverbalne komunikacije in jih opozoriti na napake v izražanju, predstaviti vlogo »grešnega kozla v razredu«, predvsem vpliv na samopodobo, opozoriti na moč besed in nujnost preverjanja sporočila), strah/stres (predstaviti načine verbalnega/neverbalnega izražanja strahu, predstaviti na katere dele telesa vpliva strah, ozavestiti svoje strahove, spoznati strategije soočanja s strahom, predstaviti povezavo med strahom in stresom, predstaviti sprostivne tehnike), predavanje gostje Mateje Mazgan (prikazati različne poglede/možnosti o aktivnem preživljanju prostega časa), srečanje po izbiri učencev ter evalvacija izvedenega treninga.

V mesecu decembru se je začela **ŠOLA ZA STARŠE**. Namen srečanj je pridobiti nekaj koristnega zase ter celotno družino, poleg tega so delavnice ponujene kot dodatna pomoč staršem, ki imajo otroke v obravnavi na CSD. Srečanja oz. delavnice temeljijo na predstavitvi strokovnih izhodišč, interaktivnost, uporabi različnih metodičnih pristopov, izmenjavi mnenj ... Srečanja potekajo 1 krat mesečno oz. na dva meseca.

Vsebine so različne in se prilagajajo glede na populacijo udeležencev: spremembe v družini in vrednote sodobnega časa, komunikacija v družini (poslušanje, povratne informacije), vzgojni stili (razvajenost, "trda" vzgoja), postavljanje mej, pohvale, kazni, reševanje konfliktov, pomoč otroku pri šolskih obveznostih, izražanje in pomen čustev, pomen pravljic, kaj nam sporoča otrokova risba, zaljubljenost in spolno zorenje mladostnika, pasti v mladostništvu (alkohol, droge in motnje hranjenja ...), pomen medijev in interneta, vpliv ločitve staršev na otroka/mladostnika, vpliv in pasti sodobnih medijev ipd.

Tudi strokovne delavke našega centra smo poskušale v svojem prostem času prispevati svoj delež za izvedbo programov, namenjenih otrokom iz rejniških in socialno šibkejših družin. Tako smo v mesecu decembru 2014 zavihale rokave in spekle praznično pecivo ter palačinke. Izdelovale smo tudi čestitke in nakit. Omenjene stvari smo v zameno za prostovoljne prispevke podelile na tržnici v sklopu projekta **ZIMSKA VAS**. Bile smo presenečene nad odzivom ljudi, ki so nesebično prispevali denarna sredstva.

Slika 5: Stojnica v središču Radelj ob Dravi, Zimska vas

Center za socialno delo je **29. decembra organiziral OB DAROVANJE OTROK IZ REJNIŠKIH IN SOCIALNO ŠIBKEJŠIH DRUŽIN** ter skupaj z donatorji pripomogel k uresničitvi ideje, da je lahko božič praznik veselja za vse. Donatorji so v ta namen velikodušno odprli dlani in napolnili košaro z darili za več kot 200 otrok.

Prireditve je potekala v prostorih MKC Radlje ob Dravi. Nastopili so Adi Smolar, Rudi Breznik in Društvo prijateljev mladine Radlje ob Dravi s kratko igro, darila pa je razdelil dedek Mraz.

Radost in hvaležnost v očeh otrok ob prejemu darila je v svoj objektiv ujel fotograf prireditve Silvo Salčnik-Sax in ob takšnem prizoru ne moreš ostati ravnodušen. Sadovi dobrotelnosti številnih ljudi odprtega srca so premaknili meje in ta ponedeljkov dopoldne se je zaključil s pravljичnim koncertom. Hvala vsem donatorjem, ki so velikodušno odprli dlani in pripomogli, da je lahko dedek Mraz razdelil številna darila. Ti donatorji so bili: GOLD PUB, Javni Zavod Šktm Radlje, Občina Radlje Ob Dravi, Občina Vuzencia, Društvo prijateljev mladine Radlje ob Dravi, CNC P&K Pušnik d.o.o., Pekarna Radlje ob Dravi, Božiček za en dan, Tjaši Artnik Knibe, Remko Knibe, Petrol – BS Muta, Delikommat d.o.o., Taormini - Karmen Bezget, Orci

energija Slovenija – Anita Kumrič, Adi Smolar, Rudi Breznik, Silvo Salčnik Sax in vsi ostali posamezniki ter družine, ki so prispevali darila.

Slika 6: Obdarovanje otrok iz rejniških in socialno šibkejših družin

Restavracija Balkan - g. Ivanović in župan Občine Radlje ob Dravi, g. Alan Bukovnik sta povabila otroke in spremljevalke, ki smo bili skupaj na poletnem taboru v Biogradu na moru, na **POSEBNO BOŽIČNO VEČERJO**. G. Ivanović se je odločil, da bo delil svoje zadovoljstvo in svoje dobrrote z nekom, ki čara božičnih praznikov ne doživljajo tako »bogato« kot njegovi vrstniki, ki imajo vsega v izobilju. Z otroki, g. Ivanovićem ter g. županom smo preživeli lep večer, ki je bil poln veselja, nasmehov otrok, obujanja spominov, predvsem pa poln odličnih čevapčičev.

Slika 7: Božična večerja – donator g. Ivanović iz restavracije Balkan

Tudi v letu 2014 smo sodelovali v **ŠOLI ZA BODOČE STARŠE**, kjer smo jih seznanili s pravicami, ki jih lahko uveljavljajo ob rojstvu otroka, ter s postopki in pogoji za pridobitev posameznih pravic.

Prav tako smo organizirali učno pomoč nekaterim otrokom. V tem programu je pod vodstvom strokovne delavke, ki dela na področju mladostnikov, sodelovalo 5 prostovoljcev, ki so nudili učno pomoč posameznim otrokom ter jim omogočili tudi aktivno preživljanje prostega časa.

Dobro sodelujemo tudi z Domom za starejše občane - Dom Hmelina, ki se trudijo in vključujejo prostovoljce, ki lahko pomembno vplivajo na kakovostnejše bivanje in preživljanje prostega časa stanovalcev njihovega doma. Tako smo povabili nekaj prejemnikov denarne socialne pomoči in jih spodbudili h vključitvi v njihov program dela s prostovoljci. Sedaj nekaj oseb obiskuje starejše v domu in z njimi preživi kakšno uro ali dve na teden od igranju družabnih iger, pogovoru in branju.

Kot koordinatorji izvajalcev socialno varstvenih storitev in programov smo sodelovali z občinami, policijo, tožilstvom, sodiščem, zdravstvenim domom in bolnišnico, domovi za starejše, Altro, Šentom in Ozaro, z društvi upokojencev, društvi invalidov, območnim združenjem RK in Karitas.

Ob izvedbi vseh naštetih aktivnosti in projektov smo veseli, ko ugotavljamo, da nam ljudje zaupajo in verjamejo v učinek našega dela, ki pa temelji v veliki meri na našem prostem času. Naš center se je pri tem posluževal tudi lokalnih in drugih medijev (Večer, Tednik, Koroški radio), kjer smo predstavili naše delo tudi širši javnosti.

6. JAVNA SLUŽBA POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Socialna oskrba na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, če se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanju nimajo možnosti. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in uslug, s katerimi se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Storitev se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega:

- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, kamor sodijo naslednja opravila: pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- gospodinjsko pomoč, kamor sodijo naslednja opravila: prinašanja enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo naslednja opravila: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenci do socialne oskrbe na domu so osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z občasno organizirano pomočjo drugega ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj za določen čas ni potrebno institucionalno varstvo v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka so upravičenci:

- osebe, stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za popolnoma samostojno življenje;
- osebe s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;

- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij;
- kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje;
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Postopek

Socialna oskrba na domu je strokovno voden proces in organizirana oblika praktične pomoči, pri kateri sodelujejo vodja in koordinator storitve, izvajalec storitve, upravičenec, ključni ali odgovorni družinski člani ter prostovoljni sodelavci.

Storitev se prične na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika in vsebuje dva dela.

Prvi del predstavlja ugotavljanje upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja ter izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem in upravičencem ali družino.

Drugi del storitve zajema neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca po dogovorjenih vsebinah in v dogovorjenem obsegu.

Spremembe ali dopolnitve že sklenjenega dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, lahko predlagata izvajalec storitve, upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik.

Strokovna priprava izvajanja storitve v obliki analize primera, priprava dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja za sodelovanje pri zagotavljanju pomoči ter izvedba uvodnega srečanja med izvajalcem in upravičencem.

Neposredno izvajanje storitve na upravičenca traja povprečno do 4 ure dnevno oziroma do 20 ur tedensko.

Center za socialno delo Radlje ob Dravi izvaja storitev PND, kot samostojno storitev, že od leta 1999. V tem času je obseg storitve zelo nihal, število uporabnikov storitve pa se je gibalo v odvisnosti od potreb in cene storitve. V letu 2013 je na terenu opravljalo delo 7 socialnih oskrbovalk. Cena se je v primerjavi z letom 2012 nekoliko znižala zaradi dodatne subvencije te storitve s strani občin. Tako je znašala v letu 2013 v Občinah Podvelka in Muta 6,97 EUR

Mesec	Št. socialnih oskrbovalk	Občina	Št. uporabnikov	Število opravljenih ur
-------	--------------------------	--------	-----------------	------------------------

na uro na uporabnika, v Občinah Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju in Vuzenica pa v višini 6,37 EUR na uro na uporabnika. Še vedno pa je cena storitve za marsikoga težko dostopna.

Število uporabnikov v letu 2014 se je tekom leta spreminjalo. V mesecu decembru 2014 je bilo **29 uporabnikov**. Skupno število opravljenih ur v letu 2014 je bilo **7.486 ur**, kar pomeni občutno manj kot v letu 2013 (upad kar za 948 ur) .

- V Občini **Muta** je CSD opravljal storitev PND za 6 občanov v obsegu **1061 ur**.
- V Občini **Podvelka** je CSD opravljal storitev PND za 4 občane v obsegu **1.225 ur**.
- V Občini **Radlje ob Dravi** je CSD opravljal storitev PND za 12 občanov v obsegu **2.811 ur**.
- V Občini **Ribnica na Pohorju** je CSD opravljal storitev PND za 2 občana v obsegu **750 ur**.
- V Občini **Vuzenica** je CSD opravljal storitev PND za 4 občane v obsegu **1.639 ur**.

Financiranje socialno varstvene storitve PND je bilo realizirano s strani vseh občin, razen ena od občin zamuja s plačevanjem storitve.

Priložena tabela PND nazorno prikazuje število opravljenih ur in število uporabnikov po posameznih občinah v posameznih mesecih. Druga tabela pa prikazuje pregled opravljenih storitev v letih 2011-2014.

Januar 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	12	370
Mesec	Št. socialnih delavcev	Muta	5	Št. uporabnikov
Št. opr. ur v vseh občinah: 748	30 ur/teden)	Podvelka	4	118
		Vuzenica	4	147
		Ribnica	2	66
Februar 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	12	333
Št. opr. ur v vseh občinah: 682	30 ur/teden)	Muta	5	48
		Podvelka	4	108
		Vuzenica	4	133
		Ribnica	2	60
Marec 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	12	296
Št. opr. ur v vseh občinah: 689	30 ur/teden)	Muta	5	89
		Podvelka	4	106
		Vuzenica	5	137
		Ribnica	2	61
April 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	12	221
Št. opr. ur v vseh občinah: 606	30 ur/teden)	Muta	5	93
		Podvelka	4	94
		Vuzenica	5	135
		Ribnica	2	63
Maj 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	9	206
Št. opr. ur v vseh občinah: 563	30 ur/teden)	Muta	5	76
		Podvelka	4	90
		Vuzenica	5	131
		Ribnica	2	60
Junij 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	9	223
Št. opr. ur v vseh občinah: 595	30 ur/teden)	Muta	5	86
		Podvelka	4	92
		Vuzenica	5	129
		Ribnica	3	65
Julij 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	10	251
Št. opr. ur v vseh občinah: 671	30 ur/teden)	Muta	6	105
		Podvelka	4	104
		Vuzenica	5	143
		Ribnica	2	68
POMOČ NA DOMU 2014				

	oskrbovalk			ur
Avgust 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	10	200
		Muta	6	106
		Podvelka	4	89
		Vuzenica	5	130
		Ribnica	3	60
Št. opr. ur v vseh občinah: 585				
September 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	10	202
		Muta	6	117
		Podvelka	4	95
		Vuzenica	5	144
		Ribnica	3	62
Št. opr. ur v vseh občinah: 620				
Oktober 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	10	227
		Muta	6	104
		Podvelka	5	114
		Vuzenica	5	141
		Ribnica	2	63
Št. opr. ur v vseh občinah: 649				
November 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	11	153
		Muta	6	93
		Podvelka	5	104
		Vuzenica	5	131
		Ribnica	2	59
Št. opr. ur v vseh občinah: 540				
December 2014	7 (dve delavki s krajšim del. časom 30 ur/teden)	Radlje	11	129
		Muta	6	97
		Podvelka	5	111
		Vuzenica	5	138
		Ribnica	2	63
Št. opr. ur v vseh občinah: 538				

V letu 2014 je bilo torej v petih občinah skupaj opravljenih 7486 ur pomoči na domu, kar je 948 ur manj kot v lanskem letu.

Še vedno na terenu opažamo, da bi si ljudje želeli več ur pomoči, vendar si zaradi visoke cene storitve ne morejo privoščiti.

Do upada uporabnikov prihaja večinoma zaradi odhoda v institucionalno varstvo ali zaradi smrti, so pa tudi posamezniki, ki zaradi poslabšanja finančnega stanja zmanjšujejo storitev pomoč na domu na minimum. Tako se pozna, da do bistvenega upada uporabnikov med letom ni prišlo, je pa razvidno, da se je število opravljenih ur zmanjšalo, kar potrjuje zgoraj navedeno trditev.

Do velikih težav je prihajalo pri nenadni odpovedi oz. odhodu v institucionalno varstvo, saj se je zgodilo, da zaposlene socialne oskrbovalke niso imele dela, to smo reševali na način, da so koristile letni dopust. Na drugi strani pa je prihajalo tudi do težav predvsem v času koriščenja letnega dopusta, težave so nastale v primeru, da je bila ena socialna oskrbovalka na dopustu, druga pa je zbolela. Težave smo reševali na način, da smo uporabnike naše storitve obvestili o nastali situaciji in uredili tako, da so socialne oskrbovalke šle do vsakega uporabnika, le do premika ure je prihajalo (prišle so kasneje ali prej).

Center za socialno delo Radlje ob Dravi je občine seznanil, da se pričakuje in načrtuje reorganizacija centrov za socialno delo, ki predvideva izključitev socialno varstvene storitve »pomoč družini na domu« iz dejavnosti centrov za socialno delo.

Prav tako so občine bile obveščene, da se zadnje čase soočamo zaradi visoke cene storitve z upadi izvedenih ur, ki pa jih socialne oskrbovalke ne morejo nadoknaditi na katerem drugem področju, zaradi česar nastane tudi finančni primanjkljaj.

Zato je CSD Radlje ob Dravi predlagal vsem petim občinam, da pričnejo z vsemi potrebnimi aktivnostmi, da se v čim krajšem možnem času izvede prenos te storitve na drugega izvajalca. Do prenosa pa je CSD Radlje ob Dravi še pripravljen izvajati storitev »pomoč družini na domu« v okviru svoje dejavnosti.

Naš interes je, da bi ob prevzemu te storitve novi izvajalec prevzel oziroma zaposlil naše socialne oskrbovalke, da bi le-te imele zagotovljeno zaposlitev in možnost tudi v bodoče nuditi kvalitetno oskrbo našim uporabnikom, ki so zelo zadovoljni z izvajanjem naše storitve.

Pregled opravljenih storitev pomoči na domu od leta 2011 do 2014

OBČINA	RADLJE		MUTA		PODVELKA		VUZENICA		RIBNICA		SKUPNO ŠT. VSEH UR V VSEH OBČINAH
LETO	ŠT. UPOR.	ŠT. OPR. UR	ŠT. UPOR.	ŠT. OPR. UR	ŠT. UPOR.	ŠT. OPR. UR	ŠT. UPOR.	ŠT. OPR. UR	ŠT. UPOR.	ŠT. OPR. UR	
2011	27	8103	8	2287	10	4373	7	1153	4	537	16453
2012	17	4222	6	1699	8	2518	6	1167	2	654	10260
2013	14	3595	2	782	5	1788	5	1537	2	732	8434
2014	12	2811	5	1061	4	1225	4	1639	2	750	7486

Iz razpredelnice je razvidno, da je v letu 2012 prišlo do velikega upada števila uporabnikov in števila opravljenih ur pomoči na domu. Do tega je prišlo zaradi povišanja cene storitve pomoč na domu, razlog za povišanje cene pa je prenehanje sofinanciranja zaposlitev socialnih oskrbovalk iz ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Zaradi vse slabšega ekonomskega položaja uporabnikov se število uporabnikov in število opravljenih ur iz leta v leto manjša.

Število uporabnikov se manjša tudi zaradi odhoda v institucionalno varstvo ali smrti uporabnikov, pa vendar so v preteklih letih to bile priložnosti, da je storitev bila odobrena novim prosilcem oziroma zainteresiranim za tovrstno pomoč. V zadnjih letih pa prihaja samo do odpovedi storitve, te odpovedi pa uspemo le delno nadomestiti z novimi uporabniki.

Vse manjše število uporabnikov in opravljenih ur pa je razlog tudi za odpuščanje zaposlenih socialnih oskrbovalk.

V preteklosti se je veliko govorilo o Zakonu o dolgotrajni negi, pa do njegove realizacije žal še ni prišlo. Vsekakor pa smo mnenja, da bi bilo potrebno tovrstno problematiko resneje obravnavati tako na državni kot tudi na lokalni ravni. Življenjska doba ljudi je vedno daljša in vedno več je in še bo ljudi, ki bi z minimalno pomočjo na domu še lahko živeli v domačem okolju. Na ta način bi veliko pridobili starejši ljudje, ki bi lahko dalj časa ostali v domačem okolju, pa tudi občine, saj je financiranje storitve pomoč na domu še vedno ceneje kot institucionalno varstvo.

**Mirjana
POPIJAL**
d i r e k t o r i c a